

AKTIVITEITENKALENDER AKTIVITEITENKALENDER AKTIVITEITENKALENDER AKTIVITEITEN

Zondag 27 november: 20.00uur DIA-AVOND KSA lokaal.

Zaterdag 3 december: 8.00uur ROOFVOGELTOCHT Eersel- Postel.

Zondag 13 december: 13.00uur WILDWATERVOGELTELLING in de fusiegemeente.

Zaterdag 7 januari 1984: 20.00uur BESTUURSVERGADERING
Domein "Den Rooy" bij Zjef leestmans.

Zondag 8 januari 1984: 13.30uur GEZINSWANDELING
Wortel-Kolonie.

Zaterdag 14 januari 1984: 13.00uur WILDWATERVOGELTELLING
in de fusiegemeente.

Zondag 29 januari 1984: 7.00uur GANZENTOCHT
Busuitstap naar Noord- en Zuid Beveland.

OPROEP Tijdens de laatste ledenvergadering, en ook op de bestuursvergadering van II-II werd de wens geuit dat ELK LID 10 stickers zou verkocht hebben tegen nieuwjaar.

Uiteraard kunnen wij niemand daartoe verplichten. Bedenk echter dat het een noodzakelijkheid is, als we in de toekomst nog kampweekends, zoals in de Hoge Venen, of busuitstappen willen organiseren, EN DIT TEGEN AANVAARDBARE PRIJZEN VOOR IEDEREEN, MAAR VOORAL VOOR DE JONGEREN.

We zouden jullie dan ook uitdrukkelijk willen verzoeken, aan het gevraagde te willen voldoen. Het komt tenslotte JULLIE en de NATUUR toe!!!

het

VER. UITG. leo vleugels kleine pintstr. 4 2320 hoogstraten
031/144835

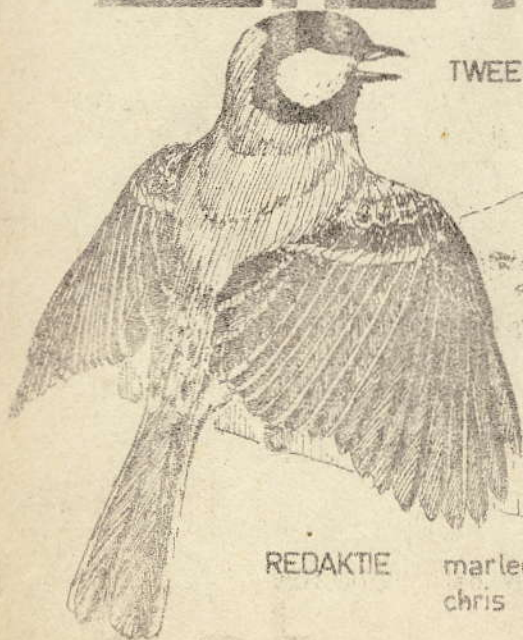
zege

NOV.-DEC. 83 jaarg. 12
nr. 12

BIETEUTJE

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE WIELEWAALAFDELING
HOOGSTRATEN

AAN Spannenburg Jan.
G. Segersstraat 26
2320 Hoogkaten

REDAKTIE marleen van der pas molenstr. 1 2320 hoogstraten 031/146303
chris paepen klinketstr. 23 2323 hoogstraten 031/145878

65

AKTIVITEITEN - INFO

27.II.83: Dia-avond dia's van Zjef Leestmans, Leo Vleugels enz...

Onderwerpen: - Fauna en Flora van Ordessa (Spaanse Pyreneeën)
- Trekvogels over Falstebo (Skandinavië)
- Flora van de Markvallei.
- en wat al nog meer?

K.S.A. Lokaal om 20.00uur.

3.I2.83: Uitstap naar Eersel-Postel

We zullen ginds zeker roofvogels, en waarschijnlijk ook de KLAPEKSTER zien.

Landschap: bos en heide.

We vertrekken met auto's aan de kerk van Hoogstraten om 8.00uur en zullen terug zijn omstreeks 17.00uur, dus boterhammekes meepakken!!!!

Leiding Ludo Van Beeck, Wim Sneyers.

17.I2.83: Nationale watervogelteldag.

Maandelijks worden tellingen georganiseerd van overwinterende watervogels (duikers, futen, aalscholvers en reigers, zwanen, eenden en meerkoeten) in Vlaanderen. Tijdens het winterseizoen 83/84 zijn dat er zes: 15 En 16 okt. '83

12 En 13 nov. '83 (internationale teldag)

17 en 18 dec. '83

14 en 15 jan. '84 (internationale teldag)

11 en 12 feb. '84

17 en 18 maart '84 (internationale teldag)

Wij gaan vandaag naar de E-10 put in Minderhout, de Motten in Meer en het Zwart Water in Chaam, juist over de grens, om te proberen zoveel mogelijk waterplakkers in het vizier te krijgen.

We vertrekken uiteraard per fiets, om 13.00uur aan de kerk in Minderhout. Breng zoveel mogelijk verrekijker, telescoop, en vogelgids mee.

Leiding: Zjef Leestmans en Chris Paepen.

8.OI.84: Gezinswandeling.

We komen om 13.30uur samen aan de kerk van Wortel, Een beetje verder bij Snoeys, kunnen auto's en fietsen geparkeerd worden. Met zijn allen, groot en klein, gaan we dan wandelen in Wortel-Kolonie. Een sfeer die we in onze afdeling nog niet hebben mogen opsnuiven geloof ik.

Breng je ganse familie mee!!!!!!

Leiding Leo van den Heuvel en Bart Van Delm.

14.OI.84: Internationale watervogeltelling.

Vertrek per fiets om 13.30 uur aan de kerk in Minderhout.

Voor meer informatie: zie hoger.

29.OI.84: Busuitstap naar Noord- en Zuid Beveland

Januari is de ganzentijd.

Onvergetelijk is de aanblik van deze machtige vogels in hun overwinteringsgebieden.

En dat gaan we nu juist bekijken!

Daarenboven zullen andere opmerkelijke waarnemingen niet uit de lucht zijn!

Piknik meenemen, maar er is ook gelegenheid om mosselen te eten. Dit moet echter wel besteld worden, dus op tijd inschrijven (zie inschrijvingstrook achteraan) INSCHRIJVEN TOT 14 JANUARI, EN GEEN DAG LATER.!!!!!!

We vertrekken om 7.00uur aan de kerk van Hoogstraten, en zijn terug omstreeks 18.00uur à 18.30uur

De prijs (zonder mosselen) schatten we op 250,- voor volwassenen, en 150,- voor jongeren.

Deze uitstap maken we samen met afdeling Essen en omgeving.

Eén van hen zal de leiding op zich nemen.

Verslag algemeen ledenvergadering 30.10.83. K.S.A. lokaal.

Met een 12-tal aanwezigen bleef de opkomst ver onder de verwachtingen, er stond toch een belangrijk punt op het programma! maar dat kon de pret niet bederven? In een luchtig tempo werden volgende punten besproken:

- De nodige afspraken omtrent de NATUUR-KWIS werden gemaakt.
- ERWERD NOG EENS OP GEDRUKT ZOOGDIER- EN VOELWAARNEMINGEN BIJ LEO VAN DEN HEUVEL BINNEN TE BRENGEN!!!!
Tot nogtoe bleef deze oproep vrijwel zonder gevolg!
- Om onze kas GEZOND TE HOUDEN, is het wenselijk dat elk lid minstens 10 stickers verkoopt tegen einde dit jaar.
- Opgelet bij lidmaatschapshernieuwing, weet goed wat je neemt:
Wielewaaljongeren (J.N.M., tot en met 25jaar lidgeld waarschijnlijk 250,- of 300,-
Gewone Wielewaal (W.A. lidgeld waarschijnlijk 450,-)
Verwittig desnoods je ouders, zodat die het met de postbode kunnen regelen.
- Zjef informeert in de centrale te Turnhout naar uitleenmogelijkheden ~~in~~ van het standmateriaal.
We zouden eventueel de kelder van het gemeentehuis mogen gebruiken voor een tijdelijke stand.
- Zjef stelt tevens voor bij hem op het domein de 1ste en de 5de november mee te doen aan de trektelling. Mooi initiatief.
- Het financieel verslag van Ludo is erg gunstig (vergeleken bij de vorige, magere jaren) we krijgen bovendien subsidies van de gemeente Hoogstraten, ja, zelfs ACHTHONDERD KEIHARDE BELGISCHE FRANEN! Ze zijn toch veel te goed hé
- We eindigen met een rondvraag bij de aanwezigen, opdat ze hun kritiek en wensen zouden uitspuien.
En er werd wat gespuid.

Een greep hieruit:

- In de activiteitenkalender wat meer informatie verwoorden zodat jullie telkens weten wat jullie kunnen verwachten!
(In dit nummer beginnen we daar al mee)
- Uitstappen naar Zwin, Flevopolders, Dierentuin achter de schermen, Lesse-vallei, de Teut, Tikkebroeken, Kalmthoutse heide.....
- Weekends in Luxemburg, Cap Gris Nez, Argonne...
- Meer afwisseling i.v.m. planning activiteiten, dus ZOWEL zaterdag als zondag.
- Mogelijkheid voor kinderoppas, zodat vrouwen kunnen meegaan zonder al te veel moeilijkheden.
- Gezinswandeling, Jongerenwandeling.
- En nog veel meer.....
- Tenslotte gingen we nog akkoord om een brief naar de bevoegde minister te sturen als protest tegen het kappen van nog gezonde bomen te Meerle.

We zijn dus niet overgegaan tot verkiezing van een nieuw bestuur, dat werd verdaagd naar de kwis.

We kunnen jullie nu al verklappen dat het er als volgt uitziet:

Voorzitter: Zjef Leestmans, Domein " Den Rooy" Ulicotenseweg 54, 2328 Meerle
(03/ 315.83.36)

Vice -voorzitter: Leo van den Heuvel, Lod. de Konincklaan 395 , 2320 Hoogstraten

Sekretaris: Chris Paepen (zie voorpagina)

Penningmeester: Ludo Van Beeck, Lindendreef, 77, 2320 Hoogstraten

Bestuurslid zonder functie: Leo Vleugels (zie voorpagina)

Vertegenwoordigers voor de jongeren: Jan Voet, Gelmelstraat 86, 2320 Hoogstraten
Bart Van Delm, Katelijnestraat 42

OPROEP: Wil één van de juryleden , of alle juryleden samen
(LEEN JAN KARL MIA) een verslagje maken van hun prachtig
geslaagde natuurkwis? (smeeK, smeeK)

Verslag bestuursvergadering II.II.83 bij Leo en Diane.

Aanwezig: Leo, Zjef, Ludo, Bart, Leo, Chris. (en Diane uiteraard)

Verontschuldigd: Jan

Met een flinke voorraad agendapunten, en de nodige medicijnen tegen dorst en honger (waarvoor zoals altijd onze eeuwige dank) werd het een aardig gevuld avondje.

- Eerste en hoofdbrok: hersenen, duimen en tenen pijnigen om jullie weer een aantrekkelijke activiteitenlijst te kunnen voorschotelen!
- Zjef en Leo zullen ons vertegenwoordigen op de provinciale vergadering van afdelingen te Lier. Verder nieuws hierover volgt. Tenminste, als ze niet ginder gebleven zijn.
- Op die vergadering wordt ook een eventuele provinciale subsidie besproken.
- Na een uitgebreid debat blijven we bij het voorgestelde: elk lid, en bijlid verkoopt dit jaareinde 10 stickers; we achten dit onontbeerlijk. Lees hierover elders meer.
- Zjef en Leo zullen met Notaris Rommens kontakt opnemen i.v.m. een Hoogveen-gebiedje bij de Mosten.
- Zjef wil ook een brief opstellen om "Waters en bossen" te vragen de E-10 put van Minderhout voor iedereen ~~ontoegankelijk~~ ontoegankelijk te maken.

De volgende bestuursvergadering gaat door op 7 januari 1984 bij Zjef thuis.

VERSLAG KAMP "HOGE VENEN" (Rocherath): 30-9 tot 2-10 1983

of... ALLES WAT JE ALTIJD AL HAD WILLEN WETEN? MAAR NOOIT DURFDE VRAGEN VAN VOSSE-, BOOMARTER- EN ANDERE STRONT

Vrijdagavond.

Ze waren allen present: Marlies, Isabel, Ben, Wim, Ann, Piet, Andre, Jan, Jan, Jan, Jan, Mia, Raf, Luc, Karl, Jack, Leo, Leo, Els, Magda, Diane, Ludo en ikke natuurlijk ook. Sommigen met bestek, anderen Zonder bestek!

Onderweg moesten we Malou en Zjef (en hun Mercedes) nog de helling van Boirs optrekken. We vertrokken dan ook zo snel mogelijk een half uur te laat.

Maar goed ook, want de weersomstandigheden waren vrij ondoorzichtig.

Geen nood echter, we reden maar twee keer verkeerd en waren dus nog ruim op tijd. ter bestemming, zodat we ons rustig konden voorbereiden op de eerste kamp-activiteit, de BURRELTOCHT, voor de meesten (zometen allen) van ons, een nieuwe ervaring.

Met nog ander natuurminnend volk reden we tot even buiten Rocherath, waar Walter (onze gids-voor-drie-dagen) ons eerst snel wegwijs maakte in de gedrags-kode van de gedisciplineerde burrelaar (wij dus)

Eindelijk trokken we eropuit. De verwachtingen waren hoog gespannen. Nog nooit had ik zo'n grote groep zo stil horen zijn... en toen... na een kwartier kantje lopen.... BURRELBURRELBURREL (4jaarse, vrije en bronstige edelhertebok)... ver weg... weer stil..., niets meer... De groep opnieuw in beweging, in het stekedonker, .. allen op één rij, vlak achter mekaar.. geen flauw benul van tijd in deze gitzwarte leegte... AUW, mijn hielen ... BOINK, we staan weer stil..; stil... dan plots... GEBURREL vanuit verschillende richtingen... nu eens verder... dan weer... juist!!!!

Een voor ons onverstanebare konversatie over driften en verzuhtingen, over vreugd en smart, tussen hertebokken, oude en jongen die slechts één gemeenschap-pelijk doel voor ogen hebben: het voortbestaan van hun soort in een dreigende wereld... een mensenwereld...

Hoewel niet erg spektakulair (de bronsttijd liep trouwens op zijn einde) was het aanhoren van dit schouwspel toch een prachtige ervaring.

Na een half uurtje begonnen de jonge- en oude heren te kalmeren.

Dan maar weer naar de auto's gestapt, geleid door de glimwormpjes.

Ten huize Walter Pfeiffer (ons kamphuis) vergastte Walters vrouw ons op een heerlijke kom warm water, die zij in één pollepel-omdraai omtoverde tot de heerlijkste minuutsoep die ik ooit gedronken heb; En toen zijn we maar gaan slapen... Oh ja, we moesten eerst nog onze luchtmatrassen opblazen of oppompen,....

nietwaar ludo???? En kreeg Ludo zijn matras opgepompt????

Als je dat wil weten... come and read in our next episode: "EEN SLAPELOZE NACHT" (wordt dus vervolgd)

Chris.

NATUURBEHEER: VLEERMUIZENKASTEN.

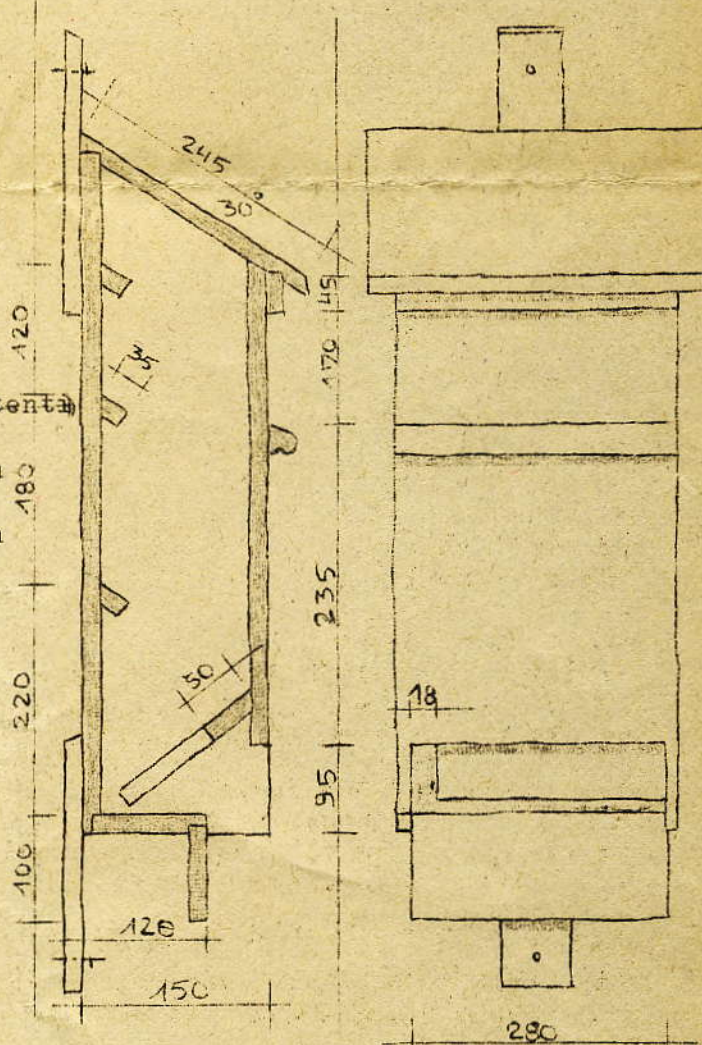
In de wintertijd, periode van meer binnenactiviteit, wil ik jullie aandacht vestigen op de mogelijkheid om niet alleen voor onze gevederde lieverdjes, maar ook voor onze vrienden-vleermuizen iets nuttigs te verrichten, en dit met het oog op de komende zomerperiode (wat een zin).

Inderdaad, niet alleen voor de vogels kunnen we nestkastjes in mekaar knutselen; ook de vleermuizen hebben behoefte aan meer zomerverblijven waar de dieren hun jongen kunnen baren en grootbrengen.

Verschillende soorten, o.a. rosse vleermuis, franjestaart, watervleermuis en grootoor, vestigen uitsluitend, of in vrij grote mate hun zomerkolonies in holle bomen. Naaldbomen zijn weinig in trek bij vleermuizen, meestal kiezen de dieren eiken en beuken. Bomen zijn pas voor vleermuizen geschikt als er zich holten in ontwikkeld hebben welke met de buitenwereld in verbinding staan langs de onderzijde. Dergelijke holten ontwikkelen zich door rotting van het hout op plaatsen waar de boom beschadigd is of uit oude nestholten van spechten.

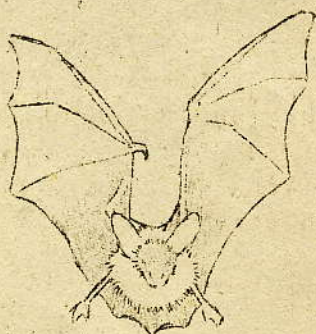
Holle bomen vormen echter een doorn in het oog van de bosbeheerder. In de economische bosbouw worden ze dan ook systematisch gekapt zodat talrijke potentiële vleermuiskwartieren verloren gaan. Het behoud van holle bomen is daarom een niet te onderschatten beheersmaatregel. Het oprichten van vleermuisreservaten in oude bossen en parken, waarbij het aksent vooral licht op het zoveel mogelijk behouden van holle bomen, neemt dan ook een bijzondere plaats in in het soortgericht faunabeheer. In Nederland is men trouwens met dergelijke reservaten reeds van wal gestoken. De gemeente Ede heeft een oude beukenlaan tot vleermuizenreservaat verklaard. In de holle beuken komen er immers belangrijke konsentraties rosse vleermuizen voor. Wegens het (potentiële) potentieel gevaar van vallende bomen kunnen de bezoekers alleen op eigen verantwoordelijkheid de laan bezoeken! Ook knotwilgen of knotolmen komen in aanmerking als vleermuizenverblijf. Niet zozeer voor grote zomerkonsentraties maar wel als toevallig dagverblijf voor solitair levende mannetjes.

Bij gebrek aan natuurlijke holten (bijvoorbeeld in niet al te oud loofbos) kan men verrijkend werken door het plaatsen van speciale vleermuiskasten. Het heeft weinig of geen zin vleermuiskasten te plaatsen aan een woonhuis of in een aanpalende tuin, tenzij hij boomrijk genoeg is. De soorten die in een bebouwde omgeving voorkomen,

o.a. dwergvleermuis en laatvlieger, verkiesen trouwens spouwmuren, dakbeschotsels of dakomlijstingen als zomerverblijf. Wel succes geeft het oordeelkundig plaatsen van vleermuiskasten in bos- of waterrijke gebieden omdat deze biotopen insektenrijke jachtterritoria zijn voor vleermuizen. Het best plaatst men de kasten in bossen met weinig onderbegroeiing of langs bosranden en dreven. De kasten dienen stevig tegen de bomen gefixeerd te zijn om bij eventuele sterke windbewegingen te vermijden. De voorkeurhoogte is 5 tot 8m, de voorkeurrichting Z.O.

In volle bos is de richting natuurlijk minder belangrijk.

Waterplassen van meer dan 1ha oppervlakte zijn ideale jachtterritoria voor vleermuizen, of beter gezegd, voor WATERvleermuizen (ik heb namelijk geen koprektor bij me, zodat ik mijn eigenste stomme fouten niet aan het oog van de slimme lezers (jullie?) kan onttrekken). Deze dieren zijn zeer sterk gebonden aan de aanwezigheid van open water. Zelfs hun zomerkolonies bevinden zich nooit meer dan 200meter van een open wateroppervlak. Toch hebben we kunnen vaststellen dat er in sommige voor deze soort zeer gunstige

jachtterritoria (E3-vijvers) geen watervleermuizen werden waargenomen. De oorzaak is vermoedelijk het volledig ontbreken van geschikte dagverblijven langs de oevers. Door het plaatsen van kasten, liefst zo dicht mogelijk bij de oever en op maximum 1.5m hoogte, schept men gunstige mikro-habitats en kan men de watervleermuizenpopulatie in gunstige zin doen evolueren.

Diverse vleermuiskasten zijn reeds met succes uitgetoetst in verschillende Europese landen. Zeer goede successen heeft men in Nederland behaald met een model dat voorzien is van een invliegspleet en een nestspleet (figuur op vorige bladzijde). De invliegspleet bevindt zich onderaan links en heeft een hoogte van 60mm en een breedte van 18mm. De schuin naar beneden gerichte nestplank is 15mm van de achterwand en 10mm van de onderkant verwijderd, zodat de uitwerpselen steeds afvloeien en zich niet in de kast ophopen. Waarnemingen hebben immers uitgewezen dat de periodieke verhuizingen in zomerkolonies het gevolg zijn van de te sterke amoniakgeur van de uitwerpselkonsentraties. Dankzij de zijdelingse invliespleet hoeven de dieren ook niet steeds door hun uitwerpselen te kruipen. Vleermuizenkasten vervaardigt men bij voorkeur uit sparrenhout omdat dit veel hars bevat en waterwerend is. Om tochtspleten te vermijden en interne temperatuurschommelingen te nivelleren gebruikt men tamelijk dikke plankjes (20mm) die met een slag (zie tekening) aan elkaar bevestigd worden. Ook de binnenwanden laat men zo ruw mogelijk, zodat de dieren er zich makkelijk kunnen aanhangen.

Een oproep dus tot jullie om enkele van die vleermuizen-appartementen in nekaar te knutselen. Misschien kunnen we die dan gezamenlijk, en in overleg, tijdens de eerste maanden van 1984 gaan ophangen. Je hoort nog wel iets daarover.

Volgende keer een artikeltje over de verschillende soorten vleermuizen.

Dit artikel is alvast overgenomen uit: "Kursusboek natuurbeheer" uitgegeven door de B.N.V.R.

Veel plezier,

Chris.

AKTIE BROEDPOTTEN AKTIE BROEDPOTTEN AKTIE BROEDPOTTEN AKTIE BROEDPOTTEN

Onder de leuze "koop een broedpot, red een stuk moeras" heeft de ornithologische vereniging "de wielewaal" afdeling Lier, de oude modellen aarden broedpotten terug in de mode gebracht.

Enkel het doel van deze broedpotten is enigszins gewijzigd: vroeger hing men ze aan de gevel om de jongen tijdig te kunnen roven en... op te peuzelen, smik, smak; dit keer echter willen we nestgelegenheid verschaffen aan tal van vogelsoorten.

De verspreiding van deze nestpotten komt echter niet alleen ten goede aan talrijke holenbroeders, want met de opbrengst van de pottenverkoop wil deze vereniging waardevolle moerassen aankopen.

Inderdaad, in de Netevallei tussen Duffel en Nijlen, liggen nog waardevolle gebieden waar elk jaar zowat 120 vogelsoorten broeden (waaronder blauwborst, snor, sprinkhaanrietzanger, wintertaling, slobend en watersnip) en waar 500 plantensoorten groeien (waaronder zomerklokje, moerasviooltje, en waterdrieblad). Er zijn ook tien soorten amfibieën en reptielen en meer dan twintig soorten libellen.

Om dit natte gebied veilig te stellen, koopt men best aan, en om dit rijke natuurgebied te kunnen aankopen is er geld nodig.

Dat kan onder andere komen van de verkoop van broedpotten.

Die broedpotten kan men kopen bij de afdeling in Lier.

Wij, met onze vereniging, zouden ze daar gezamenlijk willen aankopen, voor zover er natuurlijk voldoende interesse van jullie blijkt.

Ter informatie hieronder enkele schetsen.

Heb je interesse, vul dan onderstaand inschrijvingsformulier in en bezorg het mij zo vlug mogelijk (voor 1 januari).

Chris.

Ondergetekende

(naam + adres)

wenst hetvolgende teontvangen: ...ex. spreeuwenpot à 150,-=
 ...ex. mussenpot à 150,-=
 ...ex. mezenpot à 150,-=
 ...ex. vliegenvangerp. 150,-=
 ...ex. nestkaspot à 220,-=
 ...ex. tongpot à 240,-=

Handtekening,

TOTAAL =

Bij gezamenlijke aankoop zijn kortingen mogelijk, die zullen we jullie dan ook geven. Verdere info in "mens en Vogel" 1-1983.

GANZENTOCHT: ondergetekende, neemt met ...personen deel aan de busuitstap op 29 januari 1984; en schrijft voor ...personen in voor 'mosseleneten'.

Handtekening,

WAARNEMINGEN

- 23 oktober 1983 : tijdens een wandeling in de Buisse Heide (NL.) 2 groepen van ongeveer 10 kruisbekken waargenomen voornamelijk ♂
+
29 oktober 1983 : Tijdens avondwandeling waarneming van 2 watersnippers op den Aard Minderhout.
Leo Vleugels.

SPITSMUIZEN

Spitsmuizen gelijken sterk op muizen, maar je kunt ze direct herkennen aan hun slurfje: spits-muis! Spitsmuizen hebben ook, in tegenstelling tot de muizen heel kleine oorschelpen. Als je in braakballen een spitsmuisschedeltje vind, kan je het ook gemakkelijk herkennen aan het ontbreken van jukbogen en aan het specifiek gebit. De spitsmuisfamilie (Soricidae) wordt onderverdeeld in twee onderfamilies: de roodtandspitsmuizen of eigenlijke spitsmuizen (Soricinae) en de Wittandspitsmuizen (Crocidurinae). De Raadtandspitsmuizen hebben roodbruine tanden, terwijl de Wittandspitsmuizen witte (verbazingwekkend, niet?) tanden en lange zilvergrijze haren op de staart hebben. Het gebit van de spitsmuizen is gespecialiseerd op het vangen en verknippen van insecten en hun larven, wormen, slakken, jongen en eieren van vogels die op de grond broeden en bij sommige soorten ook van visjes, dikkopjes, salamandertjes en kikkers (ja, ja, 'tis wreed) en van alles nog wat.

De snijtanden steken ver naar voren uit en dienen als pincet. De kiezen hebben zaagvormige randen, die de prooi stukknippen omdat bij het sluiten van de bek de kiezen van de onderkaak binnen die van de bovenkaak vallen. Spitsmuizen zien zeer slecht, maar hebben een zeer goede tast, en reukzin. (slurneus met tastharen.) Spitsmuizen zijn heel drukke diertjes. De bosspitsmuis heeft een dag van 12 perioden van drukke bedrijvigheid, afgewisseld met 12 dutjes (de dwergspitsmuis heeft 20 perioden). Het beestje is zowel overdag als 's nachts actief en houdt geen winterslaap. Het ademt 50 maal sneller dan de mens en haar hartje klopt 800 maal per minuut. Daarbij moet dit diertje van een tiental gram een hoge lichaamstemperatuur in stand houden al vriest het dat het kraakt! Een spitsmuis moet dus veel eten; vandaar hun drukdoenerij. Ze lopen heen en weer onder het gras, tussen de bladeren, waarbij ze onophoudelijk piepen (meestal ultrageluidsgolven). Ze verslinden alles wat ze tegenkomen (en dat ze aankunnen)! Per dag eten ze ongeveer 2 maal hun eigen lichaamsgewicht. Een spitsmuis kan maar zes tot negen uur zonder eten blijven, anders verhongert het diertje. Spitsmuizen zijn heel "nuttig": ze vernietigen ongeveer 140 kg insecten per hektare en per jaar. Spitsmuizen verspreiden een bijzonder onaangename geur ("stinkmuis") en dat beschermt ze tegen de meeste vijanden (kat, vos, wezel...) maar hun grootste vijand is de kerkuil (daar hebben ze momenteel niet veel last van)

waarvan soms wel 20% van de prooidieren spitsmuizen zijn. Spitsmuizen zijn alleenlopers. Als twee spitsmuizen elkaar tegenkomen dan schreeuwen ze heel luid (echt waar, ik ben er al eens van verschoten). Als de indringer niet afdruipt als de eigenaar van het territorium zijn lichte buik laat zien, beginnen ze te vechten. Meestal haalt de eigenaar het, omdat hij met de meeste zelfzekerheid strijdt. Aangenomen wordt dat de spitsmuizen zo agressief zijn, omdat de enorme voedselbehoefte geen concurrentie toestaat. In de paartijd komen ze natuurlijk wel bij elkaar (anders waren ze al lang uitgestorven).

In een warm ondergronds nest werpt het wijfje enkele keren per jaar 4-6 jongen die na 3-6 weken zelf hun kostje moeten bijeen zoeken. Heel leuk is de vorming van "angstketens", waarbij de moeder een rij jongen achter zich aansleept. Als de jongen 7 dagen oud zijn, bijt er één zich vast in de rugvacht van de moeder, het tweede jong klampt zich vast aan de eerste, ...enz. Dan trekt de hele karavaan weg, regelmatig in de pas, marsjerend als een duizendpoot. Dit werd allen vastgesteld bij de veld- en de huisspitsmuis.

De meeste spitsmuissoorten zijn, in tegenstelling tot de muizen, pas in het jaar na hun geboorte geslachtsrijp.

Ze leven niet langer dan 1 $\frac{1}{2}$ jaar! Nog even een overzichtje van de soorten die je in onze streek zou kunnen tegenkomen.

- ROODTANDSPITSMUIZEN

- Bosspitsmuis: ze is aan de bovenzijde zwartbruin en aan de onderzijde lichtgrijs. De flanken zijn tussen de twee kleuren in. De staart is spaarzaam (of helemaal niet) behaard en heeft een kwastje aan het eind. Je kan het diertje zowat overal aantreffen waar wat te eten valt (in de winter ook in stallen en huizen). Het is een zeer actief diertje: rennen, stilstaan, rennen, stilstaan. Het is de algemeenste spitsmuis (36,8% van de prooidieren van de kerkuil)

Lichaamslengte: 69-89mm, staartlengte: 36-45mm.

- Dwergspitsmuis: Deze soort is duidelijk kleiner als de bosspitsmuis: (lichaamslengte: 50-60mm, staartlengte: 32-45mm) Ze is lichter en niet driekleurig als de bosspitsmuis. Ze heeft zeer kleine pootjes. De levenswijze is dezelfde als die van de bosspitsmuis, maar de deze klimt beter.

Ook deze soort kun je zowat overal aantreffen, maar ze is minder algemeen dan de bosspitsmuis (1,8% van het aantal prooidieren van de kerkuil)

- Waterspitsmuis: Ze is gemakkelijk te herkennen aan de grootte (lichaamslengte 72-86mm, staartlengte: 44-77mm) en aan het contrast tussen de donkerbruine tot zwarte bovenzijde en de lichtgrijze onderzijde. Ze is aangepast aan het leven in het water: dichte, vettige pels, stevige staart met aan de onderzijde twee rijen lange, stijve witgrijze haren, grote, sterke behaarde achtervoeten. Het beestje jaagt overigens ook wel op het land. In het water jaagt ze duikend en over de bodem lopend naar waterinsecten, visjes, kikkers, die ze "bedwelmt" met haar giftig speeksel. Ze leeft uiteraard in de nabijheid van bosvijvers, meertjes, poelen, beken, ... (niet bij snelstromend water). De toenemende vervuiling en de kanalisatie van de waterlopen hebben deze soort zeldzaam gemaakt. (0,8% in braakballen van de kerkuil)

- WITTANDSPITSMUIZEN/

- Veldspitsmuis: De meest muisachtige spitsmuis: vrij dikke kop, vrij stompe snuit, duidelijke oorschelpen. De rugzijde is donkergrijs en duidelijk afgescheiden van de lichtgrijze buikzijde. De pels maakt een ruige indruk o.w.v. de vele lange zilvergrijze haren tussen de "normale" haren. Ook de staart heeft lange haren. Het diertje is minder luidruchtig dan de vorige soorten en komt minder overdag te voorschijn. De veldspitsmuis bezoekt het liefst droge en open gebieden. akkers, weilanden, tuinen. Hierbij toch het vaakst langs heggen, aan bosranden. bij kreupelhout, komposthoppen, ...

's Winters ook wel in schuren, stallen, huizen.

Maten: 65-89mm lichaamslengte, 30-40mm staartlengte.

Deze soort komt in heel België voor, maar is zeldzaam in de Kempen en de Ardennen. (0,9% kerkuileballen)

-Huisspitsmuis: Ook deze soort heeft duidelijk oorschelpen. De vacht is bruin-grijs op de rug, geleidelijk verlopen naar muisgrijs op de buik (geen duidelijke afscheiding) Op de rug en de staart staan heel wat lange haren. Deze soort gedraagt zich ongeveer als de vorige ('s nachts actief, rustiger). Je kan ze aantreffen in open, niet drassig terrein (zoals veldspitsmuis). Het diertje komt geregeld en heel het jaar door in woningen, schuren en stallen (zelfs bijenstallen)!!!

Lichaamslengte: 60-80mm, staartlengte: 36-49mm. De soort komt overal in België vrij talrijk voor (14,5 % van de prooidieren van de kerkuil)

Van alle spitsmuizensoorten is er dus slechts één die werkelijk bedreigd is: de waterspitsmuis. De andere soorten hebben zich vrij goed aangepast aan ~~dexxxxxxxx~~ cultuur van de mens en wisten profijt te trekken uit de achteruitgang van hun hoofdvijanden: de roofdieren

Thierry Warmoes.

WAARNEMINGEN

HAVIK 22.9.83 twee exemplaren Den Rooy
23.9.83 één exemplaar Den Rooy
24.9.83 één exemplaar Den Rooy
27.9.83 één mannelijk exemplaar Den Rooy in Meerle

Boomleeuwerik : 22.9.83 twee exemplaren Den Rooy Meerle

Kruisbek: 23.9.83 15 exemplaren Den Rooy Meerle

Grauwe vliegevangster: 5.5.83 één exemplaar Den Rooy Meerle
15.8.83 vier koppels Den Rooy Meerle

Boomklever: 10.5.83 één exemplaar Den Rooy Meerle
10.8.83 één exemplaar Den Rooy Meerle
15.8.83 twee exemplaren Den Rooy Meerle

Fluiter: 5.5.83 één exemplaar zingend Den Rooy Meerle
9.5.83 twee zangposten Den Rooy Meerle
10.5.83 vijf zangposten den Rooy Meerle

Bosuil: 1.83 één exemplaar Den Rooy Meerle roepend
2.83 één exemplaar Den Rooy Meerle roepend
7.83 veel roep door addultsen juveniele
ook in augustus en september Den Rooy Meerle

Oeverloper: 28.7.83 één exemplaar Den Rooy Meerle

Wespendief: 8.8.83 één exemplaar Den Rooy Meerle

Boomvalk: 8.8.83 één exemplaar Den Rooy Meerle
24.9.83 één exemplaar Den Rooy Meerle
27.9.83 één exemplaar den Rooy Meerle

LEJ

Havik: kronnenhoek 12.II.83 één exemplaar

Sperwer: In tuin Lod. de Konincklaan 10.II.83

Matkop: twee exemplaren in tuin Lod. de konincklaan 20.II.83

Goudhaantje: 7 exemplaren in tuin Lod. de Konincklaan 20.II.83

Blinzing: 11.II.83 één exemplaar in tuin Lod. de Konincklaan

Kerkuil: één exemplaar Lod. de Konincklaan 15.II.83
LVDH